

1

Rozszerzona rzeczywistość osiedlowa

2022
seria instalacji AR

Kompozycja AR składa się z trzech scen animujących stół warsztatowy z wystawy „W poszukiwaniu idei osiedla społecznego”. Artysta korzystając z wykonanych telefonem skanów 3D, satelitarnych skanów osiedla oraz modeli 3D, nie tylko odnosi się do wielowątkowości osiedla Koło, ale też zaprasza odbiorców do budowania własnych wizualnych opowieści o okolicy. Pierwsza ze scen to eksperymentalne podejście do kartografii, artysta prezentuje swoją osobistą mapę Koła, na którą składają się skany napotkanych obiektów pochodzących z tkanki osiedla, takich jak elementy wystroju siedziby klubu sportowego, przykłady okolicznej przyrody, detale architektoniczne, czy choćby order uśmiechu sprzedawany na bazarze na Kole. Druga scena bazuje na skanie satelitarnym i pokazuje skrzyżowanie ulic Obozowej i Deotymy, przy którym mieści się Wolskie Centrum Kultury, jako centrum lokalne łączące funkcje handlowe z kulturalnymi, edukacyjnymi czy rekreacyjnymi. W ostatniej scenie artysta oddaje odbiorcom pole do działań w obszarze rozszerzonej rzeczywistości. Zaproponowane przez niego obiekty można dowolnie zestawiać i skalować tworząc własne przestrzenne kolaże lub propozycje urbanistyczne.

2

To było tak, że kupowaliśmy jedną płytę i z tej płyty każdy sobie przegrywał

2022
doświadczenie VR

Praca umieszczona w środowisku Mozilla Hubs składa się z zaprojektowanych przez Mateusza Kowalczyka wirtualnych przestrzeni odnoszących się do tematu młodości na Kole w latach 90. Artysta interpretuje wspomnienia o bazarach lat 90., odtwarza wnętrza lokalnego klubu RAVE, nawiązuje do sytuacji spotkań za winklem i zaprasza do podróży taksówką do Śródmieścia. Następnie wplata w zaprojektowane przez siebie miejsca opowieści mieszkanki i mieszkańców o kulturze klubowej, pirackich wydawnictwach, modzie, czy lokalnych podziałach i grupkach przestępczych. Estetyka wirtualnych przestrzeni przywołuje na myśl charakterystyczną dla lat 90. fascynację przyszłością i jej nieskończonymi możliwościami. Umieszczenie pracy na platformie Mozilla Hubs pozwala na organizację wspólnych spotkań użytkowników przestrzeni oraz na udział w doświadczeniu zarówno przez headset VR, jak i z poziomu przeglądarki komputera lub telefonu. Praca powstała w ramach projektu „Mikro_wystawa#7 / Lata 90. Chłopaki i dziewczyny z osiedla”, którego kuratorką była Ewelina Bartosik.

3

Okolo

2020-2023
czas trwania: 8 minut

W pracy OKOŁO, Mateusz Kowalczyk wyrusza z kamerą 360 na poszukiwanie idei osiedla społecznego. Jego uwagę przyciąga pustka i zaniedbanie przestrzeni miejskich, odwiedza siedzibę klubu sportowego Olimpia oraz okoliczny parking, pusty bazar na Kole i ulice po których swobodnie spacerują kury. Nieliczni przechodnie spotykani przez artystę zerkają na niespodziewany obiekt, kamerą 360.

Artysta eksperymentuje z medium filmu i umieszcza w nim zeskanowane telefonem trójwymiarowe obiekty. Niedoskonałe „cytaty z rzeczywistości” pojawiające się w filmie sferycznym kierują uwagę odbiorcy na wybrany przez artystę detal. Lewitujące obiekty poruszają się leniwie przypominając powolny rytm, którym toczyło się życie na Kole jesienią 2020 roku. Współpraca operatorska: Piotr Szatyłowicz.

3

2

4

1

5

Zasiedzenie / Ferment XR

Wystawa prac Mateusza Kowalczyka przy Obozowej 85 dokumentuje rozwój relacji między artystą a instytucją w latach 2020–2023. Prezentowane realizacje stanowią efekt dialogu i pomysłów rodzących się na przecięciu potrzeb instytucji i praktyki artystycznej. To również zapis relacji Mateusza Kowalczyka z Wolą i osiedlem Koło. Eksperymentalne opracowanie wspomnień mieszkanki i mieszkańców pozwala artyście w oryginalny sposób opowiedzieć o przestrzeni okolicznych osiedli, ich detalach architektonicznych, przekształceniach i lokalnych historiach związanych z kulturą klubową, dzieciństwem, handlem czy ogrodnictwem.

Tytułowy akronim XR (eXtended reality) odnosi się do mnogości technologii immersyjnych, w których zostały stworzone prace prezentowane na wystawie: wideo 360, aplikacje AR (rozszerzonej rzeczywistości), przestrzenie wirtualne oparte o platformę Mozilla Hubs oraz doświadczenia VR (wirtualnej rzeczywistości) w sześciu stopniach swobody (6DOF).

Kolofon:

Autor prac: **Mateusz Kowalczyk**

Kuratorka i producentka wystawy: **Hanna Sabat**

Kuratorzy poszczególnych prac: **Ewelina Bartosik, Michał Mioduszewski, Hanna Sabat, Łukasz Strzelczyk**

Realizacja wystawy: **Dział Techniczny Wolskiego Centrum Kultury, Koordynator – Andrzej Skrzyński**

Wsparcie IT: **Filip Jakubik, Krzysztof Kowalewski**

Opieka nad wystawą: **Ewelina Bartosik, Filip Jakubik, Marcin Juszcak, Dorota Porowska, Barbara Prot, Patryk Wasążnik**

Autorzy wspomnień o Woli: **Artur Górski-Motyl, Elżbieta Macioszek, Bogdan Pękala, Magdalena Rusiecka, Marcin Strzelecki, Radosław Tereszczuk, pani Asia, pan Władek, pani Ela, pan Jacek, oraz anonimowi autorzy, część wspomnień czytają Anna Makowska i Hanna Sabat**

Projekt graficzny: **Maciej Zawadzki**

Komunikacja: **Natalia Sędek, Paweł Gawroński**

3

Spacery peryskopowe

2021-2022
cykl video 360°
czas trwania filmów: 3 minuty

Cykl krótkich form filmowych zarejestrowanych na Kole nawiązuje do wspomnień mieszkanki i mieszkańców osiedla i miejsc dla nich ważnych. Zrealizowane wspólnie nagrania pokazują miejsca, które na przestrzeni lat zmieniły swoją funkcję, towarzyszą im opowieści osób, które pamiętają nieistniejące już miejsca zabaw, projekcje kina plenerowego, dawną stadninę koni czy furmanki przy Obozowej. Artysta w pracach wideo umieszcza też obiekty 3D i inne elementy nawiązujące do opowiadanych historii. Prace wideo nie tylko nawiązują do przeszłości, ale dokumentują też obecny charakter osiedla i jego zakamarków, w tym między innymi Rodzinne Ogrody Działkowe Koło II.

Fala dźwięku 72 - Chryste Panie [360 VR]

2021
video 360
czas trwania: 38 minut

Fala dźwięku 74 - Blokowisko [360 VR]

2021
video 360
czas trwania: 51 minut

W odpowiedzi na pandemię i brak możliwości organizowania koncertów z udziałem publiczności, Wolskie Centrum Kultury i Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych Trzecia Fala zaprosiły Mateusza Kowalczyka do współpracy przy rejestracji koncertów w ramach cyklu „Fala dźwięku”, który prezentuje ciekawe zjawiska z obszaru muzyki eksperymentalnej i działań audiowizualnych. Wideo 360 towarzyszy dźwięk przestrzenny, za którego realizację odpowiadał Jakub Korzeniowski.

W styczniu 2021 r. zarejestrowany został koncert zespołu Chryste Panie w składzie: Michał Małota (saksofon), Michał Stawarz (baraban), Wojtek Kurek (perkusja), Aleksander Żurowski (syntezator).

W marcu 2021 r. gościliśmy zespół Blokowisko w składzie: Maciej Jurga, Cezary Zieliński, Kacper Zieliński.

Fala dźwięku 75 - Szaman Polski [360 VR]

2021
video 360
czas trwania: 44 minuty

Performatywny koncert Mateusza Kowalczyka w ramach projektu Szaman Polski, który realizował od 2018 roku, został zarejestrowany w kwietniu 2021 r. Praca łączy działania artysty w obszarze muzyki eksperymentalnej z jego aktywnością w polu społeczno-politycznego performansu i wprowadza je w medium wideo 360. Kowalczyk sięga po queerowy makijaż, cytaty z „Zapisków o performatywnej teorii zgromadzenia” Judith Butler, czy kolaże nagrań wykonanych podczas protestów w Warszawie, by odnieść się do aktualnej sytuacji politycznej w kraju. Towarzyszy mu Filip Madejski, muzyk i perkusista, którego instrumentarium, w tym ręcznie wykute talerze perkusyjne, podkreślają eksperymentalną formę koncertu. Film sferyczny będący efektem pracy jest wzbogacony o elementy 3D i zabiegi produkcyjne, które nawiązują do aktywistycznego zaangażowania artysty.

Aleja Wschodzącego Słońca VR

2023
doświadczenie VR

Doświadczenie Aleja Wschodzącego Słońca VR nawiązuje dialog z kompozycją rzeźbiarską Pawła Althamera o tym samym tytule i przybliża postaci opozycjonistek i opozycjonistów białoruskich przeciwnych reżimowi Aleksandra Łukaszenki, takich jak więzień polityczny, publicysta i dziennikarz, działacz mniejszości polskiej w Białorusi, Andrej Paczobut czy Andżelika Borys – przewodnicząca Związku Polaków na Białorusi. Skan 3D kompozycji rzeźbiarskiej Pawła Althamera stał się punktem wyjścia do stworzenia immersyjnego doświadczenia, w którym Kowalczyk w autorski sposób odnosi się do sytuacji w Białorusi. Narracja prowadzi osobę uczestniczącą w doświadczeniu przez wyjątkowe środowisko wirtualne, w którym artysta umieścił wspomnienia protestujących, aktualizowaną listę osób skazanych za działalność opozycyjną, nagrania dźwiękowe i wiersz „język białoruski (I)”, który czyta jego autorka, białoruska poetka Valzhyna Mort.

5

Biblioteka Laboratorium osiedla społecznego

2020-2023

W bibliotece prezentujemy skany 3D, które powstały w latach 2020-2023 w ramach współpracy Mateusza Kowalczyka z Wolskim Centrum Kultury. Oprócz skanów z Woli, zobaczyć tu też można skany wykonane w Kunstforum Ostdeutsche Galerie w Ratyźbonie w ramach programu Erasmus+ oraz inne materiały.

